

Др Марија Александровић је рођена 1972. године у Новом Саду. Основну школу је завршила у Жабљу, а средњу пољопривредну у Зрењанину. По завршетку средње школе, уписује Филозофски факултет у Новом Саду, Одсек српска књижевност и језик. Основне студије је завршила 2005. године и стекла звање професора српске књижевности и језика. Године 2005. уписује специјалистичке студије, такође на Одсеку за српску књижевност и језик Филозофског факултета у Новом Саду, а 2006. године брани специјалистички рад под називом *Стих и лирско-епска усмена ромска поезија*. Постипломске студије завршила је на Филозофском факултету у Новом Саду на Одсеку за српску књижевност и језик. Одбранила је магистарски рад *Ромске епско-лирске песме, старија и нова бележења (класификације, теме, значење)* у мају 2010. године под менторством проф. др Љиљане Пешикан Љуштановић. Успешно је одбранила докторску дисертацију у децембру 2015. године, под називом *Симболи ромске усмене поезије-заступљеност и значење* под менторством проф. др Љиљане Пешикан Љуштановић. Од школске 2009/10. године почела је да ради на Високој школи струковних студија за васпитаче *Михаило Палов* у Вршцу где и данас предаје *Ромски језик, Књижевност за децу на ромском језику* и *Методику развоја говора 1, 2*. Школске 2015/16. године предавала је *Савремени ромски језик* на Филолошком факултету у Београду. Чланица је Одбора за проучавање живота и обичаја Рома у Српској академији наука и уметности.

Библиографски подаци:

- Савић С. & Александровић М. (2001): *Биографије старих Ромкиња у Војводини*, Футуре публикације, Нови Сад;
- Митро В. & Александровић М. (2003): *Девица да или не*, Футуре публикације, Нови Сад. ID: 187833351;
- Давис Б. & Александровић М. (2005): *Романипен, о културном идентитету Рома*, Care international, ISBN 76-967747-0-X: 109-146;
- Александровић М. (2004): *Обичаји Рома у Војводини: бабиње, свадба, смрт*, Зборник истраживачких радова студената Рома, Центар за интерактивну педагогију: ISBN 86-7526-015-6;
- Александровић М. (2002): *Ромске песме певане у Срему*, Прилози за истраживање традиције Рома у Срему, Футуре публикације, Нови Сад;
- Александровић М. (2011): *Ромске лирске пеме*, Интеркултуралност бр. 1. Завод за културу Војводине. ISSN: 2217-4893: 68-83;
- Александровић М. & Савић С. (2011): *Најфреквентнија лична имена и презимена Рома у Војводини*, Из ризнице мултијезичке Војводине-истраживања личних имена, надимака и презимена у националним заједницама, Педагошки завод Војводине. ISBN: 978-86-80707-43-3:10-23;
- Александровић М. (2012): *Баџила сам јабуку у пећ*, Ромске епско -лирске и лирске песме-старија и нова бележења: класификација, теме, значења, Завод за културу Војводине, Нови Сад. ISBN: 978-86-85083-55-6;
- Александровић М. (2012): *Инклузија ромских ученика у средњим школама у АПВ*, Промене идентитета, културе и језика Рома у условима планске социјално-економске интеграције, Српска академија наука и уметности. ISSN 0354-485:377-390;
- Александровић М. (2012): *Поздрављање и ословљавање у ромском језику*, Из ризнице мултијезичке Војводине-Ословљавање и поздрављање у савременим језицима националних заједница у Војводини, Педагошки завод Војводине. ISBN: 978-86-80707-48-8:10-33;

- Ромска књижевност у Војводини, е-часопис *Mediantrop* – Први регионални електронски часопис за медије и културу: <http://www.mediantrop.rankomunitic.org/marija-aleksandrovic-romska-knjizevnost-u-srbiji> <http://www.mediantrop.rankomunitic.org/marija-aleksandrovic-romanolilaripe-ande-srbija>
- *Ромски језик у основним школама и факултетима у Србији, е-часопис Mediantrop* – Први регионални електронски часопис за медије и културу: <http://www.mediantrop.rankomunitic.org/marija-aleksandrovic>
- Александровић М. & Љ. Келемен (2016): *Приручник за Методику развоја ромског језика деце предшколског узраста*, Висока школа стукловних студија за васпитаче Михаило Палов, Вршац.
- Александровић М. и група аутора (2016): *Оне инспиришу – Афирмација ромских жена*, Истраживачи Роми, Жабалъ. ISBN 978-86-919957-0-6;
- Александровић М. (2016): *Симбол змије у усменом стваралаштву Рома*, ЛИК-Литература и култура број 2, Андрићград, ISSN 2303-8640;
- Александровић М., С. Коматина & А. Стојановић (2017): *Приручник за васпитаче: Инклузивна и интеркултурална димензија предшколског васпитања*, Висока школа струковних студија за васпитаче Михаило Палов, Вршац, ISBN 978-86-7372-242-9;
- Александровић М. (2016): *Моја породица: сликовница на ромском језику за дјецу од 6-7 година – Munri familija: pinturako lil pe romani chib pale chavora katar 6 dži 7 berš*, Кали Сара-Ромски информативни центар, Сарајево. ISBN: 978-9926-8119-0-7;
- Александровић М. & З. Шаћировић (2017): *Кана о Вајо фулавел пе бал, делпе кунa е џар-Када се Ваја чешља, таласа се трава*, Приручник за рад са децом предшколског узраста који су билингвални говорници ромског и српског језика: Вршац. ISBN 978-86-7372-253-5;

Учешће на конференцијама:

- Међународни научни скуп (2010): *Промене идентитета, културе и језика Рома у условима планске социјално-економске интеграције*, Српска академија наука и уметности, Београд.
- Регионална конференција (2012): *Стандардизација ромског језика за земље бивше Југославије*, Сарајево, Босна и Херцеговина.
- Међународна панел дискусија (2014): *Translator Education and training for Romani at the Third IATIS Regional Workshop – Western Balkans translator and interpreter training*, 25-26 September at the Faculty of Philosophy, Novi Sad.
- International Conference for Activists and Experts (2015): *Classrooms Beyond Race- Inclusive Education for Romani Children*, 5-6 October, Belgrade.
- Међународна дискусија (2015): *Roma Teachers*, 13-14 новембар, Братислава, Словачка.
- Међународна конференција (2016): *Toy Libraries Conference for practitioners working in Roma communities*, Roma education fund, Београд.
- Међународни научни скуп (2016): *Очување, заштита и перспективе ромског језика у Србији, Настава ромског језика на свим образовним нивоима*, САНУ 20-21 октобар, Београд.
- Међународни научни скуп (2017): *Очување ромског језика и културе*, Правопис ромског језика у Србији, 30-31 мај, Шведски институт за језик и фолклор, Стокхолм, Шведска.

- Међународни научни скуп (2018): *Очување ромског језика и културе*, Правопис ромског језика у Србији, 11-14 септембар, Шведски институт за језик и фолклор, Стокхолм, Шведска.
- Међународни научни скуп (2019): *Очување ромског језика и културе*, Правопис ромског језика, 14-17 април, Шведски институт за језик и фолклор, Стокхолм, Шведска.

Акредитовани програми:

- Коаутор и аутор акредитованог програма Завода за унапређивање образовања и васпитања: *Интеркултурализам у вртићу: ромски језик, обичаји и култура*, Каталожки број програма: 284.
- Коаутор и аутор акредитованог програма Педагошког завода Војводине: *Обука за јачање компетенција учитеља ромског језика за изборни предмет: Ромски језик са елементима националне културе*, број решења: 1065.

Школска 2019/20. године

Научни и стручни радови, прикази

- Марија Александровић (2020): *Поезија Слободана Берберског*, Интеркултуралност број 20, стр.130-133. ISSN 2217-4893;
- Марија Александровић (2020): *Ћикало сиклјол те гинавел – сликовница за децу*. Нови Сад: Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице, Национални савет ромске националне мањине у Србији и РТВ редакција програма на ромском језику. ISBN 978-86-902600-0-3;
- Марија Александровић, Елдена Станић (2020): *Језичка способност Рома и Ромкиња да уче језике: Стереотип или посебан дар*, у (Г. Гојков, А. Стојановић, ур.) Зборник 25: Комплексност феномена даровитости и креативности – изазови: појединац и друштво”, (стр. 51 – 60). Висока школа струковних студија за васпитаче *Михаило Палов*, Вршац. ISBN: 978-86-7372-281-8, р.51-60.
Доступно на:
http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010/Dokumenta/Izdanja/25%20Okrugli%20sto/07%20-%20Aleksandrovic_Stanic.pdf

Научни скупови

- Aleksandrović M., Prtljaga J. (2020): *Mental horizons defined by words: the case of the names of plants in Romany language*, The 4th International Conference on Silk Road, Cappadocia/Nevsehir, Turkey, 17-18 december.
- Александровић М. (2020): *Изазови и перспективе ромског језика кроз изборни предмет: Ромски језик са елементима националне културе* сажетак у: 26 Округли сто о даровитима: Даровити: Лична и социјална перспектива, Висока школа струковних студија за васпитаче *Михаило Палов*, Вршац. Доступно на линку:
<https://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010/Dokumenta/Izdanja/26%20Okrugli%20sto/default.htm>

Учешћа на пројектима и чланство у научним одборима и часописима

- Пројекат: *И то је живот* – представа на ромском језику под покровитељством ОПЕНС-а 2021, УГ „Пхралипе“ – Нови Сад и Високе школе као партнерске организације.
- Пројекат: *Значај биља код Рома* – Јавни конкурс за финансирање научноистраживачких и развојноистраживачких пројеката националних мањина – националних заједница у АП Војводини у 2020; одобрен – члан пројектног тима.
- Member in International Scientific Advisory Board in Roma Research Centre, University of Silesia, Katowice, Poland.

Школска 2020/21 и 2021/22.

Научни и стручни радови, прикази

- Aleksandrović Marija (2020): *Braća, Čudan san, Karankoči i ja, Priče o jeziku*, u: Međunarodna antologija najboljih pesama „Jatagam mala”, Drugi međunarodni romski festival proze i poezije. Beograd: Udruženje romskih književnika, 588-599;
- Александровић Марија (2021): *Изазови и перспективе ромског језика кроз изборни предмет: Ромски језик са елементима националне културе*, у: Гојков Грозданка (ур.) Стојановић Александар (ур.) Даровити: Лична и социјална перспектива. Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, 26, 219-226. Доступно на: <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010/Dokumenta/Izdanja/26%20Okrugli%20sto/default.htm>;
- Александровић Марија (2021): *Усмена књижевност у одгоју ромске деце*, у: Зорана Опачић (ур.) Зборник 1: Жанрови књижевности за децу и жанровска књижевност. Нови Сад: Међународни центар књижевности за децу Змајево дечије игре, 104-110. Доступно на: https://zmajevdecjeigre.org.rs/wpcontent/uploads/2021/06/Detinjstvo_01_2021.pdf;
- Aleksandrović Marija, Prtljaga Jelena, Čurčin Ivana (2021): *Simbolika bilja u srpskoj i romskoj nematerijalnoj baštini*, u: Research in Pedagogy, Vol.11, No.1, pp. 311-327. Dostupno na: http://research.rs/wp-content/uploads/2021/06/2217-7337_v11_n01_p311.pdf;
- Aleksandrović Marija (2021): *Priča: Kralj Roma*, u: Međunarodna antologija najboljih pesama, Treći međunarodni festival romske poezije, proze i aforizama „Čubura”. Beograd: Udruženje romskih književnika, 313-317.
- Aleksandrović Marija (2021): *Romskim putevima* (ur. Živana Živanović), prevod monografije na romski jezik. Sremski Karlovci: Romsko udruženje Karlovačke zore.
- Aleksandrović Marija (2021): *E Antologia pale čhavrikani poezia* [Antologija dečije poezije – prepev sa srpskog na romski jezik], pripremila Antologiju i prepevala sa: Majom Jovanović, Šećom Kolompar i Igorom Dimićem, UK Romski kulturni centar, Kruševac.
- Đurić Rajko, Aleksandrović Marija, Jovanović Zlatomir (2022): *Dromarneja lačno djes! – Drabarno pustik pandžtone klasake, Rromani čhib e kotorenca pale nacionalno kultura* [Putniče dobar dan! – Čitanka i radni list za peti razred za izborni predmet Romski jezik sa elementima nacionalne kulture]. Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika.

- Đurić Rajko, Aleksandrović Marija (2022): *Jakha e vaktoske – Drabarno pustik thaj bučarimasko lil šovtone klasake, Rromani čhib e kotorenca pale nacionalno kultura* [Oči vremena – Čitanka i radni list za šesti razred za izborni predmet Romski jezik sa elementima nacionalne kulture] Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika.
- Aleksandrović Marija, Stanić Eldena (2022): *Poces usvajanja vokabulara učenika trećeg i četvrtog razreda osnovne škole kroz izborni predmet: Romski jezik sa elementima nacionalne kulture*, u: Gojkov Grozdanka (ur.) *Zbornik 27: Okrugli sto o darovitima: Samoregulacija i razvoj potencijala darovitih*. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače Mihailo Palov, 146-156. Dostupno na: <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010/Dokumenta/Izdanja/27%20Okrugli%20sto/default.htm>;
- Aleksandrović Marija (2022): *Nava, nava kazom si tumen thava?* [Reči, reči koliko imate konaca? – Početnica na romskom jeziku] Novi Sad: Centar za istraživanja i očuvanje kulture Roma.

Учешћа на научним и стручним скуповима и (е)конференцијама, обукама, вебинарима и др.

- 15.03.2021. ZOOM MEETINGS – Промоција књиге *Ромологија* аутора Рајка Ђурића, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије и Висока школа струковних студија за васпитаче "Михаило Палов" у Вршцу;
- 18. 5. 2021. ZOOM MEETINGS – У оквиру међународног пројекта Erasmus+ за јачање капацитета у високом образовању – Keep Educating Yourself (KEY) учесник радионице о анимацији, <https://www.uskolavrsac.edu.rs/projekat-key-odrzana-onlajn-radionica-o-animaciji/>;
- 64. Саветовање Змајевих дечијих игара: *Усмена књижевност у одгоју ромске деце*, Жанрови књижевности за децу и жанровска књижевност, 10-11. јун 2021, Матица српска, Нови Сад;
- June 4, 2021 Katowice, Poland: *Blessings and curses in Roma culture*, First Online International Seminar “Romanipe-Romani identity” of The European Roma Scientists Network;
- Предавач на *Обуци за наставнике ромског језика са елементима националне културе*, Завод за унапређивање образовања и васпитања, 1-3. октобар 2021. године, Београд; бр. решења: 610-00-00954/2021-07.
- Свенка Савић, Марија Александровић (2021): *Допринос Зорана Мулића развоју балета СНП*, Научна конференција *Допринос Рома култури народа у Србији* 22. октобар Београд САНУ;
- Марија Александровић (2021): *Увођење предмета: Ромски језик са елементима националне културе*, Одбор за људска и мањинска права и равноправност полова Народне скупштине, 5. новембар Београд;
- Марија Александровић (2021): Промоција књиге *Ромологија* аутора Рајка Ђурића, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије и Висока школа струковних студија за васпитаче "Михаило Палов" у Вршцу, 3. децембар Филозофски факултет, Нови Сад;
- Међународни скуп (2022): „Манјински језици у Србији и југоисточној Европи: изазови и могућности”, *Romski jezik u obrazovanju u Srbiji danas: Izazovi i perspektive*, Balkanološki institut SANU, Univerzitet u Oslu, 7-8. april Subotica;
- 7. Književni susreti FEMILI, Narodna biblioteka „Dositej Obradović”, 23-24. jun 2022. godine Novi Pazar.

- Aleksandrović Marija (2022): Blagoslovi i kletve u romskoj kulturi kao kolektivno sećanje, Gipsy Lore of Society, SANU 28–30.09. 2022. Beograd.
- Aleksandrović Marija (2022): Rodna dimenzija u čitankama za peti i šesti razred kroz izborni predmet: Romski jezik sa elementima nacionalne kulture, Osmo međunarodna naučna konferenciju „Interkulturalnost i rodna ravnopravnost u obrazovanju 2022”, Pedagoški zavod Vojvodine, Odsek za rumunistiku Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu i Nacionalni savet rumunske nacionalne manjine, 01. oktobar Novi Sad.
- Aleksandrović Marija, Nikolić Ivan (2022): Interkulturalne kompetencije nastavnika za izborni predmet Romski jezik sa elementima nacionalne kulture, Osmo međunarodna naučna konferenciju „Interkulturalnost i rodna ravnopravnost u obrazovanju 2022”, Pedagoški zavod Vojvodine, Odsek za rumunistiku Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu i Nacionalni savet rumunske nacionalne manjine, 01. oktobar Novi Sad.

Семинари стручног усавршавања (аутор и реализатор)

- Реализатор обуке: Обука за примену Основа програма – Године узлета – за практичаре *Концепција Основа програма – Године узлета* (аутори: др Драгана Павловић-Бренеселовић и др Живка Крњаја) – одобрен за шк. 2019/20, 2020/21, 2021/22. годину.
- Реализатор обуке: Обука за примену Основа програма – Године узлета – за практичаре *Развијање реалног програма* (аутори: др Драгана Павловић-Бренеселовић и др Живка Крњаја) – одобрен за шк. 2019/20, 2020/21, 2021/22. годину;
- Реализатор обуке: Обука за примену Основа програма – Године узлета – за практичаре *Документовање* (аутори: др Драгана Павловић-Бренеселовић и др Живка Крњаја) – одобрен за шк. 2019/20, 2020/21, 2021/22. годину;
- Аутор и реализатор програма стручног усавршавања Центра за целоживотно учење у Вршцу: *Оспособљавање за рад са децом на ромском језику* (<https://www.uskolavrsac.edu.rs/projekat-key-centar-za-celozivotno-ucenje/>), Keep Educating Yourself (KEY).

Пројекти

- Смањење додатне рањивости Рома, Ромкиња и других маргинализованих група, изазване пандемијом COVID-19 у 18 локалних самоуправа. Пројекат се реализује уз подршку програма Немачке развојне сарадње „Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији“ који спроводи ГИЗ; У пројекту – стручњак у области ромски културни идентитет, реализација од 01. октобра до 31. децембра 2021.;
- Међународни пројекат јачања капацитета у високим образовању Keep Educating Yourself (KEY), 2018-2021, учесник Ref: 598977-EPP-1-2018-1-RS-EPPKA2-SBHE-JP пројекат финансиран средствима у оквиру програма Erasmus+ Capacity Building in Higher Education 2018 EACEA;
- Смањење додатне рањивости Рома, Ромкиња и других маргинализованих група, изазване пандемијом COVID-19 у 18 локалних самоуправа. Пројекат се реализује уз подршку програма Немачке развојне сарадње „Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији“ који спроводи ГИЗ; У пројекту – стручњак у области ромски културни идентитет, реализација од 01. октобра до 31. децембра 2021.;

Награде

- Међународни фестивал ромске прозе и поезије „Јатаган мала”: Прва награда за кратку прозу 28. јун 2021. године, Београд;